

ILE ZARABIAJĄ dyrektorzy polskich szpitali?

Dyrektorzy polskich szpitali to osoby pracujące w ogromnym wymiarze czasu pracy i pozostawiania w gotowości do jej wykonywania. W gotowości do pracy całą dobę jest 92 proc. dyrektorów szpitali, 83 proc. pracuje także w weekendy i dni wolne – najczęściej w weekendy poświęcają na to 8–10 godzin. Ile dostają za to pieniędzy? Tego dotyczyło badanie przeprowadzone przez Polską Federację Szpitali.

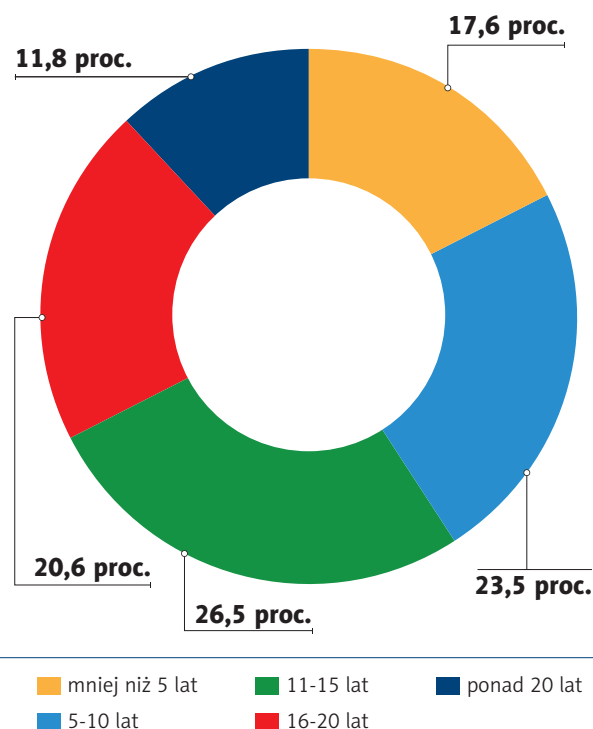
JAROSŁAW J. FEDOROWSKI, URSZULA SZYBOWICZ

Stanowisko dyrektora jest jednym najważniejszych stanowisk w systemie ochrony zdrowia. Szpitale odgrywają bowiem ogromną rolę w systemie nie tylko w obszarze leczenia stacjonarnego, lecz także diagnostyki, opieki ambulatoryjnej, a nawet podstawowej opieki zdrowotnej czy opieki długoterminowej. Szpitalne podmioty lecznicze funkcjonują oczywiście w systemie non stop i są instytucjami bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia obywateli. Dodatkowo należy wspomnieć, że szpitale to niezwykle skomplikowane instytucje, w których ma miejsce nie tylko niespotykany, dynamiczny spłot okoliczności związanych przede wszystkim z cierpieniem ludzkim, interakcjami personelu zarówno medycznego, jak i administracyjnego, lecz także nagromadzenie nowoczesnych technologii, wyzwań o charakterze sprawozdawczym czy finansowym oraz rozmaitych spraw i zjawisk niemających odpowiedników w innych sektorach gospodarki. W tym kontekście rola dyrektora szpitala jako lidera całego zespołu, jednocześnie osoby zarządzającej i ostatecznie biorącej odpowiedzialność za całokształt funkcjonowania szpitala jest kluczowa.

Dyrektorzy polskich szpitali to osoby dobrze wykształcone, doświadczone i wewnątrznie umotywowane. Niedawne badania Polskiej Federacji Szpitali (PFSz) wykazały, że największą grupą wśród dyrektorów szpitali są ekonomiści, ale jest też dość duża reprezentacja lekarzy i prawników, a także przedstawiciele innych zawodów. Oczywiście warunkiem progowym pełnienia funkcji dyrektora szpitala jest posiadanie wyższego wykształcenia, niemniej większość dyrektorów polskich szpitali ma za sobą dodatkowe szkolenia, edukację w formie studiów podyplomowych, studiów MBA, a nawet doktoranckich. Należy zdecydowanie podkreślić, że czas pracy dyrektora szpitala jest nielimitowany, w związku z czym nie jest łatwo porównać wynagrodzenia dyrektorów z wynagrodzeniami innych pracowników, których czas pracy zwykle może być dość dokładnie policzony.

Wielu dyrektorów szpitali zrzeszonych bezpośrednio lub pośrednio w PFSz podczas spotkań i konferencji zgłaszało stosunkowo niskie miejsce na liście plac szpitala, którym zarządzają. Dlatego też PFSz postanowiła przeprowadzić badanie ankietowe na temat wynagrodzeń dyrektorów szpitali. Jest to kolejne badanie poświęcone sytuacji menedżerów polskich szpitali, poprzednio PFSz zaprezentowała wyniki studiów nad satysfakcją z wykonywanej pracy (w 2019 r.) oraz dotyczące doświadczenia i poziomu wykształcenia menedżerów szpitali (w 2021 r.).

W badaniu przeprowadzonym na przełomie 2021 i 2022 r. wzięło udział 150 dyrektorów polskich szpitali. Jest to próbka reprezentatywna, ponieważ ankietowani mniej więcej w równym stopniu zarządzają szpitalami na wszystkich poziomach systemu podsta-

Rycina 1. Jaki jest pani/pana staż jako menedżera w ochronie zdrowia?

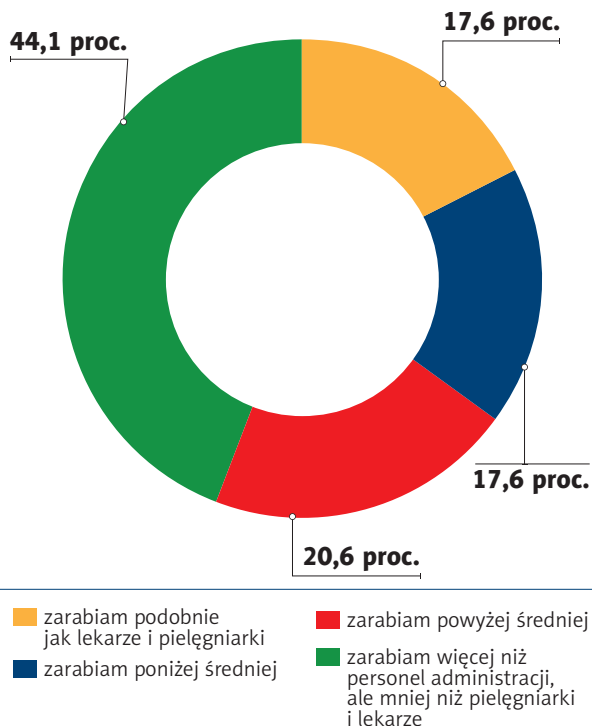
Tabela 1. Struktura zarobków

Wynagrodzenie brutto	Odsetek udzielonych odpowiedzi
10 001–12 500	5,9 proc.
12 501–15 000	20,6 proc.
15 001–17 500	20,6 proc.
17 501–20 000	17,6 proc.
20 001–22 500	5,9 proc.
22 501–25 000	20,6 proc.
Powyżej 25 000	8,8 proc.

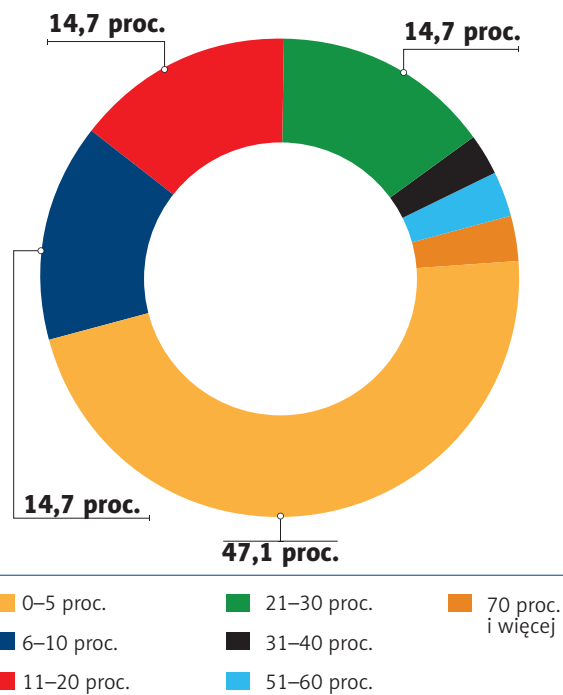
wowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (tzw. sieć szpitali).

Mężczyźni stanowili 58 proc. badanych, a kobiety 42 proc. Najwięcej dyrektorów wskazało wykształcenie ekonomiczne jako główne – aż 41,5 proc. ankietowanych, 20 proc. jest lekarzami, prawie 12 proc. ma wykształcenie prawnicze. Nieco ponad 50 proc. dyrektorów ma ponad 20-letni staż pracy od ukończenia studiów (ryc. 1). Wyniki te pokrywają się z ankietą dotyczącą wykształcenia dyrektorów szpitali z 2021 r.

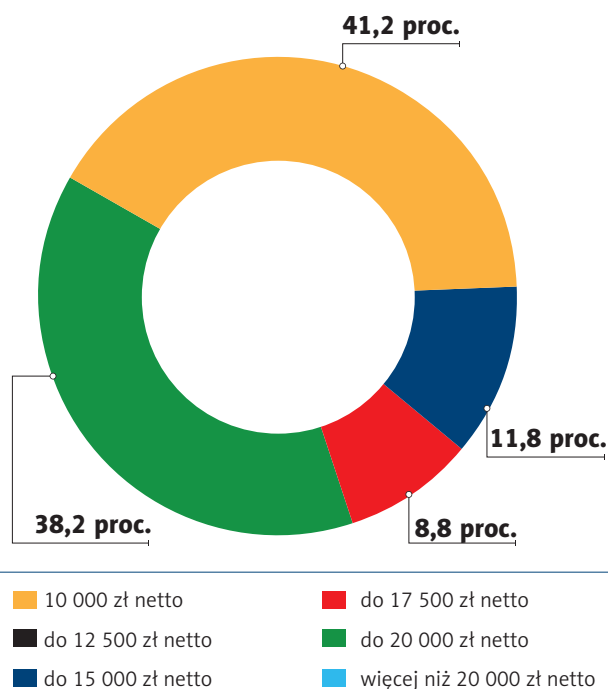
Niemal połowa ankietowanych odpowiedziała, że pracuje ponad 60 godzin w tygodniu, 30 proc. dyrektorów pracuje 51–60 godzin w tygodniu, a 20 proc. 41–50 godzin.

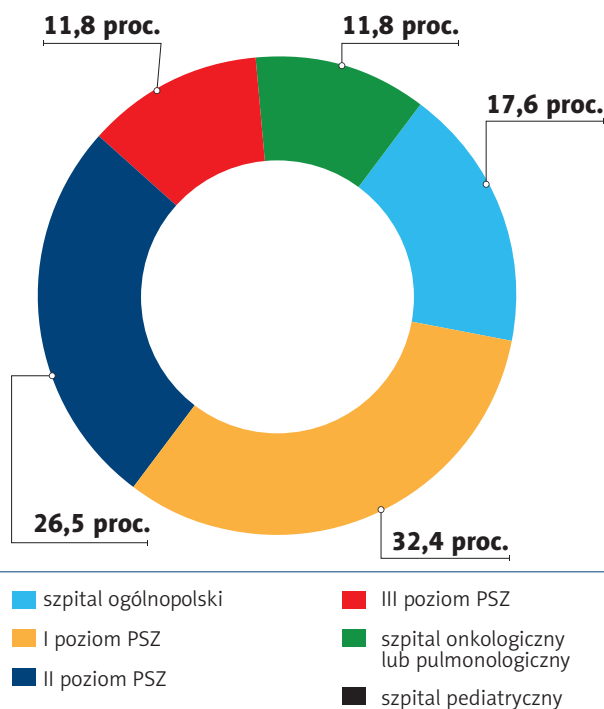
Rycina 2. Jak ocenia pani/pan swoje zarobki względem współpracowników?

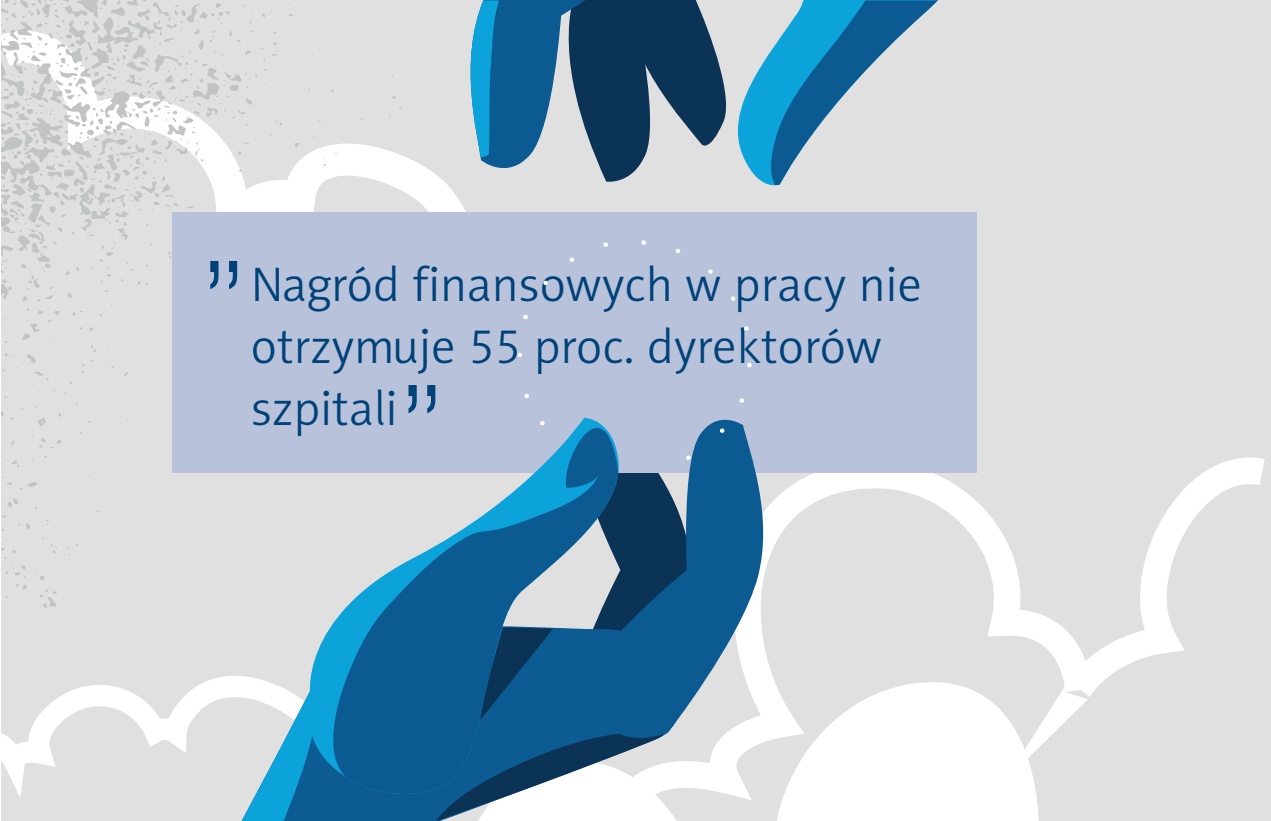
Rycina 3. Ile procentowo w ostatnich 5 latach wzrosło pani/pana wynagrodzenie brutto (bez nagród i dodatków)?

Rycina 4. Jakie są pani/pana oczekiwania w zakresie wynagrodzenia miesięcznego netto (bez nagród i dodatków)?

Rycina 5. Jakim szpitalem pani/pan zarządza?

” Nagród finansowych w pracy nie otrzymuje 55 proc. dyrektorów szpitali ”

Nagród finansowych w pracy nie otrzymuje 55 proc. dyrektorów. Samodzielnie musi występować do organu właścicielskiego o podwyżkę 68 proc., przy czym 44,1 proc. badanych może ubiegać się o podwyżkę raz na rok, a połowa raz na 5 lat. Pozostali mogą wnioskować o podwyżkę raz na 10 lat! Nieco ponad 35 proc. wskazało, że udaje im się uzyskać podwyżkę, 23,5 proc. się to nie udaje. Niemalże 70 proc. dyrektorów nie ma możliwości dodatkowego zarobkowania, wśród najczęstszych powodów ankietowani wymieniali brak zgody organu założycielskiego i brak czasu. Tylko 15,4 proc. praktykuje i dorabia jako lekarz.

W ciągu ostatnich 10 lat raz pracę zmieniło 36 proc. ankietowanych. Nie zmieniło jej w ogóle 30 proc., a 17 proc. zmieniło dwukrotnie.

Żadnego z ankietowanych dyrektorów nie objęły tzw. dodatki covidowe.

Poprosiliśmy uczestników ankiety o udzielenie odpowiedzi, czy są zadowoleni z poziomu wynagrodzenia w skali 0–5. Połowa określiła poziom zadowolenia na 3, a 30 proc. na 4.

Odpowiedzi na pytania dotyczące zarobków przedstawiono w tabeli 1 i na rycinach 2–4. Na koniec zapytaliśmy, jakim szpitalem zarządza dyrektor, wyniki prezentuje wykres kołowy (ryc. 5).

Podsumowanie

Na podstawie badań przeprowadzonych przez PFSz, których wyniki przedstawiono powyżej, można

wnioskować, że dyrektorzy polskich szpitali to osoby pracujące w ogromnym wymiarze czasu pracy i pozostawania w gotowości do jej wykonywania, większość z nich pracuje także w weekendy i dni ustawowo wolne od pracy. Przeważająca część dyrektorów nie ma możliwości dodatkowego zarobkowania, a system motywacyjny, w tym mechanizmy waloryzacji płac dyrektorów i premiovania, pozostawia wiele do życzenia. Zaledwie 38 proc. dyrektorów szpitali zarabia na poziomie średniej szpitala lub powyżej. Poziom satysfakcji dyrektorów szpitali z warunków finansowych swojej pracy należy ocenić jako niski. Polska Federacja Szpitali na podstawie niniejszych badań, a także w porównaniu z międzynarodowym (USA, Kanada, Wielka Brytania, Holandia itd.), gdzie dyrektor szpitala najczęściej znajduje się na pierwszych miejscach listy płac, wyraża obawę o zmniejszenie możliwości zatrzymania wysoko wykształconych ekonomistów, lekarzy, prawników i innych menedżerów na stanowiskach dyrektorskich w polskich szpitalach. Szczególnie niepokojąca jest słaba motywacja finansowa dyrektorów, co oprócz niedostatecznego szacunku dla tej grupy zawodowej i poczucia skutecznego oddziaływania na otoczenie ma istotny negatywny wpływ na funkcjonowanie szpitali oraz całego systemu ochrony zdrowia w naszym kraju.

Jarosław J. Fedorowski, prezes Polskiej Federacji Szpitali
Urszula Szybowicz, dyrektor operacyjna Polskiej Federacji Szpitali